

ART

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

Гриценко Олена Едуардівна

викладач кафедри
сучасної та балетної хореографії,
Харківська Державна Академія Культури
м. Харків, Україна

Введение./Introduction. Актуальність проблеми сьогодення в галузі сучасного хореографічного мистецтва полягає у створенні умов для формування та самореалізації цілісної особистості фахівця-хореографа: майстерного виконавця, творця і балетмейстера, людини з гарним технічним вишколом, музичною та загальною культурою. Викладача-новатора, художника, думка якого породжена вільною від знань фантазією.

Психологічно-емоційні умови пробудження фантазії в учнів, свободи вираження й пошуку різних рішень, «де думка їхня є скутою», що ведуть до розкриття виконавської й балетмейстерської та акторської індивідуальності, пропонував використовувати Б. Мягков – заслужений діяч мистецтв Комі АРСР, лауреат Державної премії РРФР, головний балетмейстер музичного театру Комі АРСР. У своїй науковій праці «Заботясь о будущем» він наголошував, що саме в таких умовах складається своєрідне мислення майбутнього діяча, де він вчиться бачити танцювальний твір у цілому, завдяки можливостям художніх виразних засобів та технічних прийомів. Такий процес осмислення і є шляхом розвитку потреби у творчих роздумах. При створенні цих умов Б. Мягков пропонував викладання сучасних хореографічних течій, що з'явилися у XX столітті, за допомогою методу поглибленого вивчення техніки та історії розвитку танцювальної культури в хореографічних училищах, ще в 1988 році.

«Адже ми не вивчаємо закономірності розвитку того або іншого напрямку, особливості, характер його виразних засобів. Наші знання, як правило випадкові, а робити спектакль треба. От і починаємо винаходити – буквально «зі світу по нитці». Але така творчість не дає плідних результатів, тому що, тільки відчувши дану лексику власним тілом, пропустивши неї через себе у всьому її обсязі і багатозначності, хореограф може освоїти нову для себе техніку танцю серйозно, по-справжньому професійно. І тільки після цього народжується воля образно-пластичного мислення. Іншими словами, у нашій професії рухові навички і знання сприяють плідності творчого процесу.

А якщо танцівник не готовий до цього, якщо його тіло, його інструмент, не сприймає нову лексику? Виходить, нові знання потрібні і танцівникові, виходить, і училища, усіляко поліпшуючи якість викладання основ класичної школи, зараз повинні розширювати виконавський діапазон своїх вихованців, розширюючи рамки навчального процесу, якщо можливості балетмейстера-педагога не будоражити, якщо не давати розкріпачитися фантазії, те творчий потенціал так і буде перебувати в сплячці. Консерватизм, на жаль, не сприяє розкриттю індивідуальності, у творчості».

Цель работы./Aim. Для ефективнішого викладання сучасного хореографічного мистецтва необхідно серйозне професійне вивчення техніки різних сучасних течій світової танцювальної культури. Але знаходяться проблеми і в знанні історії світової танцювальної культури, різних аспектах її розвитку, особливостях становлення всього комплексу виразних засобів, і це досить помітно позначається на хореографічній мові. Вивчаючи стилі та напрямки сучасного танцю, педагог повинен відчувати й розуміти процеси їх розвитку та впливу на ці процеси культур різних націй. Спробувати відшукати «місце народження», тобто проаналізувати історію розвитку того чи іншого напрямку раніше за «офіційну версію» та взаємозв'язок між ними. Виділити елементи єдності та відмінності, впливів стилів та течій на формування м'язового апарату, що характерно відображаються на музиці, лексиці, прийомі побудови танців, костюму та культурі мовлення та спілкування, як у танці, так і

в житті.

Звісно, що не всі напрямки сучасного хореографічного мистецтва мають свої витoki від побуту та традицій нації. У такому випадку звернемо увагу на перших діячів, які займалися розвитком цих стилів та течій. Необхідно розглянути творчі здобутки майстрів: танцювальну техніку, засоби, якими вони користувалися при створюванні своїх композицій, спосіб мислення, емоційне наповнення, культуру спілкування з глядачем.

Матеріали и методи./Materials and methods. Проаналізувавши новітні вимоги до сучасної освіти та стан існування, у якому перебуває сучасний танець, можна припустити, що в руслі хаотичного вивчення його методики складно створити систему викладання сучасного танцю, яка б максимально відповідала вимогам педагогічної стратегії сьогодення, де проходить ставлення професійних якостей учня, розвиток його таланту, індивідуальності, неповторності. Де логічне накопичення його знань та вмінь буде підґрунтям для подальшого вдосконалювання власної виконавської майстерності, педагогічній діяльності, діяльності дослідника-новатора та духовно-моральної, культурної людини.

Результаты и обсуждение./Results and discussion. Згідно з потребами суспільства пропонується скористатися на заняттях «Сучасний танець та методика його викладання» у вищій школі формувальною програмою та впровадити метод поглибленого вивчення танцювальної техніки й історії розвитку культури за допомогою творчого, конкретно-історичного підходу до проблеми. По-перше, така система викладання сучасного танцю у вищих навчальних закладах може сприяти формуванню системи розвинених, гнучких професійних умінь і мислення, що забезпечує успішне рішення нових професійних завдань. По-друге, з'являється здатність самостійно навчатися, набувати професійних знань, умінь, навичок, оволодівати новими «технологіями» та вдосконалювати кваліфікацію. По-третє, практика нового педагогічного мислення освіти передбачає визнання особистості – унікальної, неповторної індивідуальності кожної людини, а також створення умов для

розвитку системи професійно значущих рис особистості, що визначаються вимогами майбутньої професійної діяльності. Згідно з методом викладання учні можуть обрати найближче «середовище» для подальшої свободи творчості, критичного мислення, вольової наполегливості, емоційної чутливості тощо. На основі вивченого матеріалу в майбутнього фахівця з'являється можливість розширити свої задатки як балетмейстера-педагога, актора та виконавця завдяки тим знанням та вмінням, що формують студента, протягом усього навчально-виховного процесу як духовно-моральну та гуманну людину, й спонукає до особистісноорієнтованого виховання, до створення різноманітних соціокультурних середовищ, у яких особистість розвивається й набуває соціального досвіду, отримує допомогу в самореалізації природних задатків.

Выводи./Conclusions. Отже, виховання фахівця-хореографа повинне здійснюватися в основному через забезпечування найкращих умов для розвитку діяльності психологічних та професійних якостей студента. Викладання сучасного хореографічного мистецтва повинно бути спрямовано на розвиток думки, що породжена вільною від знань фантазією, духовно-моральної особистості, її культури, системи поглядів, переконань та ідеалів.

Теоретичні та практичні висновки й положення, що надаються в роботі, можуть вплинути на педагогічну свідомість, сформулювати нові професійно-педагогічні положення в керівників різного рівня.